Van: info@lokalegoededoelengids.nl <info@lokalegoededoelengids.nl>
Verzonden: vrijdag 3 april 2026 12:51
Aan: Raadsgriffie <5.1.2e @oss.nl>
Onderwerp: Onorthodoxe vorm van (doe)democratie

Mijne dames en heren leden van de gemeenteraad,
Proficiat met uw installatie tot lid van de gemeenteraad. U wacht een mooie en uitdagende taak om de belangen, wensen en behoeften van uw inwoners te (helpen) realiseren. Deze taak verricht u niet alleen. De vele vrijwilligers én het lokale gemeenschapsleven in uw gemeente doen dat al vele jaren en zullen het nog vele jaren na u blijven doen.
Vrijwilligerswerk is een onorthodoxe vorm van (doe)democratie. Dit decennium (b)lijkt vrijwilligerswerk de basis – de ondergrens – te zijn waar de lokale democratie niet doorheen zakt.
Na de recente gemeenteraadsverkiezingen heb ik, in samenspraak met 5.1.2e 5.1.2e (hoogleraar vrijwilligerswerk Erasmus Universiteit), de politieke waarde van vrijwilligerswerk onderzocht. Data uit onder meer Rotterdam en 's-Hertogenbosch laat zien dat vrijwilligerswerk een stabiliserende rol speelt bij dalende verkiezingsopkomst. Die inzichten zijn relevant voor filantropen en beleidsmakers die de kracht van gemeenschapsinitiatieven beter willen begrijpen en benutten.
In Rotterdam – al jaren de gemeente met de laagste opkomst – blijkt dat de omvang van het vrijwilligerscorps fungeert als ondergrens voor verkiezingsdeelname. Op het dieptepunt ligt het verschil tussen opkomst en vrijwilligerswerk op slechts 0,1% (2022–2026). Waar de opkomst met circa 20% daalt, groeit het aantal vrijwilligers en nadert het die opkomstcijfers. In 's-Hertogenbosch zijn vergelijkbare - mildere - ontwikkelingen waar te nemen.
Dit wijst op een bredere ontwikkeling: terwijl de betrokkenheid bij de parlementaire democratie afneemt, blijft de inzet in het gemeenschapsleven overeind. Mensen dragen op verschillende manieren bij – met tijd, geld en middelen – soms in lijn met overheidsbeleid, soms aanvullend, en soms juist als reactie erop.
Tegelijkertijd is er nog relatief weinig eenduidig onderzoek naar vrijwilligerswerk. Verschillende definities en methoden maken resultaten lastig vergelijkbaar. Meer harmonisatie is nodig om de impact beter zichtbaar te maken en te versterken.

Met het oog op het Internationaal Jaar van de Vrijwilliger 2026 is dit hét moment om vrijwilligerswerk en lokaal initiatief de aandacht te geven die het verdient – en om te onderzoeken of deze ontwikkelingen ook elders zichtbaar zijn.

Lees het artikel gebaseerd op het onderzoek op:
Wereld van Filantropie
Lokale Goededoelengids NL
Platform Vrijwilligerswerk (met infographics)
Samen geven we kleur aan de samenleving. Koester en onderzoek het lokale gemeenschapsleven. Het is uw aandacht waard!

P.s.
Laatste nieuws:
Stevige poot en fragiele elementen
In drie jaar ruim drie miljoen extra

Zuiderlingen wijzen (opnieuw) de weg in filantropielandschap

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Onderzoeker en promotor lokale goede doelen
BEO Lokale Goededoelengids©

5.1.2e 5.1.2e | E. info@lokalegoededoelengids.nl
5.1.2e .nl | steunlokaal.nl | lokaalgeven.nl | lokalegoededoelen.nl | lokalegoededoelengids.nl
Socials (facebook, instagram, x): 5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2